

Falchs

15

Grup de divulgació
de la història de Fals

ASSOCIACIÓ
CULTURAL
RECREATIVA

FULLS DE DIVULGACIÓ DE LA HISTÒRIA DE FALS

JUNY 2005, NÚMERO 15

Cal Jan del Molí

Ramon Font era fill de Joan Font, dit lo "Bono", un pagès occità que havia travessat els Pirineus i s'havia establert a Castelltallat. El Ramon va marxar de casa seva i va aturar-se a Rajadell, als voltants de l'any 1635. Allà va tenir l'oportunitat de casar-se amb una noia que ja passava dels quaranta anys, però que encara li va donar un fill abans d'abandonar prematurament aquest món a resultes del part. El Ramon va començar llogant-se per les cases fent feines de pagès, però un dia li van oferir la possibilitat de cuidar-se del molí del poble, que era des de temps immemorial propietat dels Senyors del terme. El Ramon va acceptar, va aprendre l'ofici, i des d'aquell dia va convertir-se en el moliner. Va passar l'ocupació al seu fill, i successivament de pares a fills fins arribar a Ramon Font Santasusana. Aquest Ramon va casar-se el 1771 amb Francesca Montfort Sants, de Castellar, la qual va aportar 250 lliures de dot a l'economia familiar. Els Montfort eren coneguts amb el sobrenom de "Bonet", i per aquest motiu, de vegades la dona del Ramon era anomenada Bonet. El moliner va tenir com a mínim dos xicots, el Ramon, que va heretar el molí, i el Joan, que va anar a viure a Fals. El pare, en morir el 1830, va deixar al Joan 50 lliures pels drets i una mica de roba.

Josep Font, els seus fills i Genoveva, la nora

El Joan Font va comprar el 6 de gener de 1814 un tros de terra, de vuit per vuit canes, al Raval de les Tàpies, i un hort a la vora del Torrent. Li va vendre Cristòfol Torras, el qual l'havia comprat el 1800 a l'amo del Tatger. La intenció primera del Torras era fer-se la casa al Raval, però les vinyes que menava eren lluny, a la vall de la Mallencosa, i va aconseguir que l'amo de la Gabriela li deixés fer en aquell indret. El Cristòfol va vendre's el solar i un hort, que havia heretat del seu germà Josep, per 72 lliures. Al Joan Font li deien el "Jan del Molí", i per això la casa que va construir al Raval va ser anomenada amb aquest nom. A la part de migdia de la casa que va aixecar hi havia una antiga barraca de vinya, que posteriorment va quedar integrada dins del clos o pati format pels coberts de la casa.

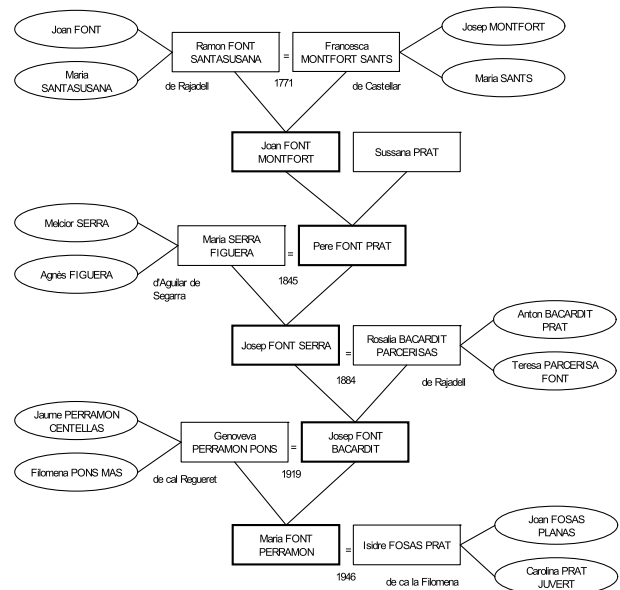
El Jan va casar-se amb la Sussana Prat, de Sant Amanç, i va tenir dos fills. Va fer testament el maig de 1845, anomenant hereu el Joaquim, però l'octubre del mateix any va canviar-lo, i va fer hereu al Pere, mentre que al Joaquim, en compensació, li va deixar la vinya que menava a la Gabriela. La rectificació del testament la va fer el mateix dia que el Pere Font Prat va casar-se amb la donzella Maria Anna Serra Figuera, d'Aguilar de Segarra. Josep Serra, de cal Baumé, com a germà de la núvia, va ser l'encarregat de pagar el dot, un dot bastant migrat, res de diners, només una caixa de fusta de pi i un vestit bo pel dia del casament. El Jan va morir el 1854 i la Sussana el 1864.

El 1861, Pere Font va ampliar la propietat comprant un tros de terra de 26 per 64 pams, adjacent a la casa pel cantó de llevant, a Andreu Llussà, del mas Tatger. En va pagar 80 rals de billó. També va aconseguir més terra per plantar-hi ceps; el 1853 va signar un establiment a rabassa morta d'un tros de terreny molt gran, 7 jornals i 8 quartans, de pertinències del mas Oliveres, i el 1857, una ampliació de 6 quartans més. Pere Font va traspasar l'abril de 1899, a l'edat de 75 anys, deixant al darrere vídua, dos fills i quatre filles.

El següent propietari de la casa va ser el Josep Font Serra, qui va estar casat dues vegades. La primera dona es deia Maria Tarrés Comas i era de Su. Se li va morir jove el 1882 i aleshores es va tornar a casar. Ho va fer amb la Rosalia Bacardit Parcerisas, de Rajadell. En total va tenir tres xicots, el Josep, el Vicenç i el Joan, i una noia, la Teresa. El 1906, va aprofitar l'oferta del nou amo del mas Oliveres i va engrandir el pati de darrere de casa. El Josep va morir l'any 1924. En el testament va deixar pel casament de la noia 80 pessetes i l'aixovar, 50 pessetes i els drets d'una vinya plantada a cada noi, i va nomenar hereu al Josep.

El Josep Font Bacardit va superar el seu pare en matrimonis, ja que va casar-se tres vegades. El 1912 amb Àngela Davant Bastardes, de Sant Mateu, que va venir acompanyada de 80 pessetes de dot. El 1919 amb Genoveva Perramon Pons, de cal Regueret, la qual va aportar un dot de 80 pessetes, roba per valor de 325 pessetes, i una màquina de cosir, valorada en 125 pessetes. Quan es va morir la Genoveva el 1922, als 29 anys, el vidu va contraure terceres nupcias amb Antònia Masfret Gilella, de Rajadell. De les tres dones, només va tenir descendència amb la Genoveva; una nena anomenada Maria. Aquesta es va quedar ben aviat sense mare natural, així que va haver de fer-se càrrec de la seva educació la tieta soltera, la Teresona Font. Josep Font va militar en el partit Esquerra Republicana, i l'octubre de 1936 va entrar a l'Ajuntament, com un dels representants del poble. Lògicament, va tenir protagonisme en les accions que legalment va portar a terme l'ajuntament republicà durant el conflicte civil, com per exemple, les confiscacions dels béns d'aquells que s'havien passat a l'altre bàndol, i per aquest motiu, i per haver estat republicà, va patir represàlia i va ser empresonat després de la guerra.

Després d'ell, la casa va passar a la pubilla, la Maria Font Perramon, casada el 1946 amb Isidre Fosas Prat, de ca la Filomena. Durant aquest període, algunes de les estances de la casa van ser modernitzades, i es van afegir noves construccions destinades al bestiar, especialment porcs i

vedells. L'Isidre i la Maria van tenir dues filles; l'Isabel, casada amb Marcel·li Torrades, de Sant Pere Sallavinera, i la Teresa, casada amb Casimiro Canal, de Manresa. L'Isidre va morir el 1976, a l'edat de 63 anys, les filles es van casar i marxar de casa, i a cal Jan del Molí s'hi va quedar a viure sola la Maria, fins que la salut li ho va permetre.